

Sammanfattning utredning och genomförandeplan –

Sammanhållen vårdprocess för barn och unga 0-17 år med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser

Antonia Reuter Karin Berg Regionala Barnuppdraget

230403 Temagrupp barn och unga – samverkan Göteborgsområdet

Bakgrund och uppdrag

Ökad grupp barn och unga inom hälso- och sjukvården
Ej samsyn inom VGR gällande vårdprocess
Tecken på under- och överdiagnostik
Bristande intern och extern samverkan
Långa ledtider – väntan och köer
Bristande koordination och samordning
Vårdnadshavare larmar
Utmanar nuvarande strukturer
Expanderande kunskapsfält – tillstånd och vårdprocesser

Uppdragshandling

Datum 2019-06-19

Diarienummer HS 2019-00543

Uppdrag kring utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser barn och unga 0 – 17 år i VGR

Uppdragsägare: Ann Söderström, hälso- och sjukvårdsdirektör

Uppdragstagare:

Peter Almgren, regionalt utvecklingsuppdrag barn och ungas hälsa- och sjukvård (RBU)

Lise-Lotte Risö Bergerlind, regionalt uppdrag kring implementering av Regional utvecklingsplan för Barn- och ungdomspsykiatri samt första linjen för barn och unga i primärvård, Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH)

Processledare: Antonia Reuter, RBU

Bitr. processledare: Ulrika Söderlund, KPH

Syfte med uppdraget

Uppnå god och sammanhållen vårdprocess för barn och unga, 0 till 17 år, med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser. Rätt insats till rätt barn och ung person samt närstående i rätt tid. Målsättningen är god tillgänglighet till effektiv kunskapsbaserad vård. Arbetet skall följa omställningen av hälso- och sjukvården.

Uppdraget

Utifrån barnets / den unges med närståendes behov kartlägga, analysera och v b göra ett omtag i klinisk praxis, omhändertagande och vårdflöde. Uppdraget skall utgå från ett flödesperspektiv som med system- och helhetssyn kan lösa nuvarande problem (se bakgrund). Uppdraget innefattar hela kedjan från prevention till utredning, diagnostik, behandling och uppföljning samt överföring till vuxensjukvården.

Målgrupp barn och unga

Barn och unga 0-17 år med misstanke om och/eller diagnos utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse

Barn där misstanke om utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse kan finnas sammanfattas övergripande till:

- Barn som inte följer förväntad utveckling
- Barn vars beteende, funktionsnivå eller svårigheter att klara vardagsaktiviteter leder till att barnet behöver stöd och hjälp
- Barn med beteenden som kan vara ett tecken på brister i den psykosociala miljön
- Barn med utvecklingsavvikelse, funktionsnivå eller svårigheter som tyder på neurologisk sjukdom
- Barn med hög grad av samsjuklighet

Diagnoser inom området utvecklingsrelaterade funktionsavvikelse som utredningen fokuserat på utifrån uppdraget

- Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)
- Autismspektrumstörningar AST (Autism i utredningen)
- Intellectuella funktionsnedsättning
- Språkstörning

Utredningen tog ett tidigt beslut att se till likheter i symtombild och svårigheter mer än till olikheter samt att beakta hög grad av samsjuklighet och därför inte styra in på olika "diagnosspår" initialt i vårdprocessen.

Utredning - beredning

Bred arbetsgrupp – region-, verksamhets- och professionsperspektiv

”Bakvänd” arbetsprocess

Kommunal referensgrupp kopplad till RBU

Dialog Vårdsamverkan, Kommunalförbund

Dialogmöten brukarepresentation genom NSPHiG

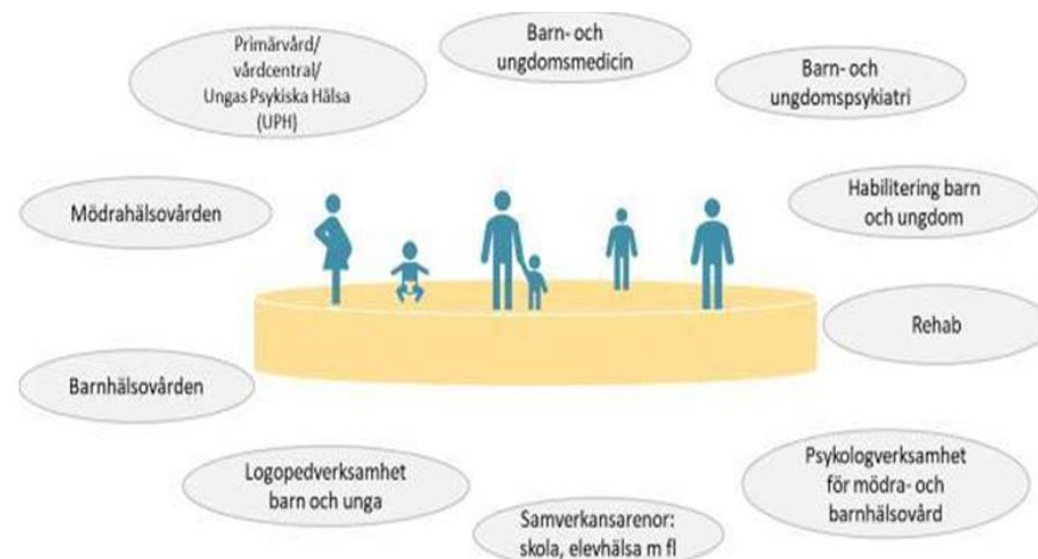
Intervjuer barn, unga och vårdnadshavare

Enkät verksamhet/medarbetare

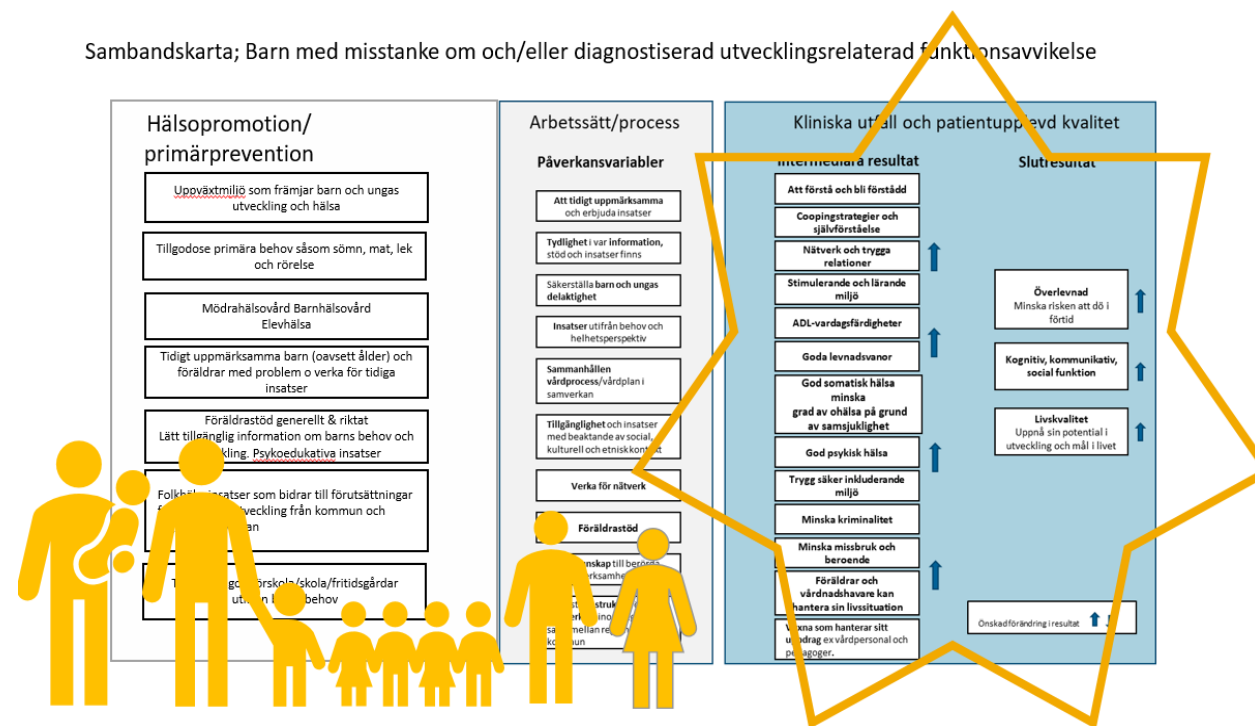
Kunskapsorganisation, Samordningsråd, Koncernledning

Omvärldsspaning

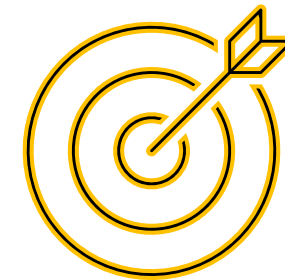
Politisk dialog/beredning

Sambandskarta; Barn med misstanke om och/eller diagnostiserad utvecklingsrelaterad funktionsavvikelse

Målbild för barn och unga

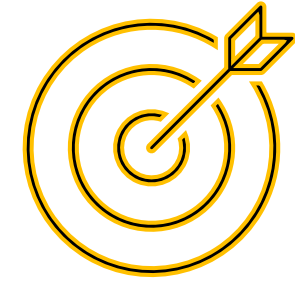
Att barn, unga och vårdnadshavare ska få (känna/uppleva/förstå) vård som proaktiv, sömlös, samordnad, trygg, enkel och tillgänglig.

Vårdprocess som bidrar för barn och unga till

- att ha strategier att möta vardagens krav och förväntningar, kunna fullfölja studier, delta i fritidsaktiviteter och arbete samt ha upplevelsen att vara del av ett sammanhang och nå sina mål i livet.
- att ha tillgång till insatser för att främja och stärka sina kognitiva, kommunikativa, fysiska och sociala färdigheter utifrån sina individuella förutsättningar.

Målbild för verksamheterna

Att av ledning och medarbetare upplevas som ändamålsenlig, tydlig och ses som en gemensam resurs att förvalta och samordna på ett effektivt sätt och att erbjuda en jämlik och rättvis hälso- och sjukvård i VGR för målgruppen barn och unga 0–17 år.

Vårdprocess - system som bidrar för verksamheter

- att samordna insatser tryggt, enkelt, nära och kompetent
- att erbjuda en ”sömlös” vårdprocess och har en ”huvudentré”
- att erbjuda rätt insats, i rätt tid och med tillgång till rätt kompetens utifrån behov

Utredningens kärnförslag kan sammanfattas tre områden som bidrar till en omställning till nära vård

Främja hälsa och förebygga ohälsa i fokus

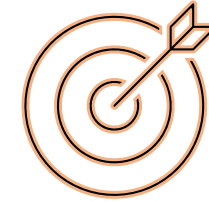

Sammanhållen stegvis vårdprocess - en gemensam resurs

Ökad delaktighet och ökad kunskap

Förslag som innebär

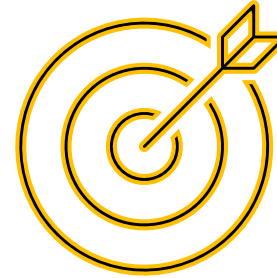
Samarbete över organisatoriska gränser öppnas upp för att möta barn, unga och vårdnadshavare **på ett sammanhållet sätt.**

Förflyttning **från fokus på utredningar och insatser på specialistnivå till tidig upptäckt och insatser på primärvårdsnivå** och vid behov utredning och insats på specialistnivå.

Vårdprocess som bygger på **förändrat arbetssätt där verksamheter, professioner och insatser i tidigt skede mobiliseras och samordnas utifrån barn och ungas behov i en stegvis vårdprocess, vilken ses som en gemensam resurs.**

Bidrar till en effektiv och ändamålsenligt sammanhållen vårdprocess för det enskilda barnet/den unge och för hälso- och sjukvårdssystemet

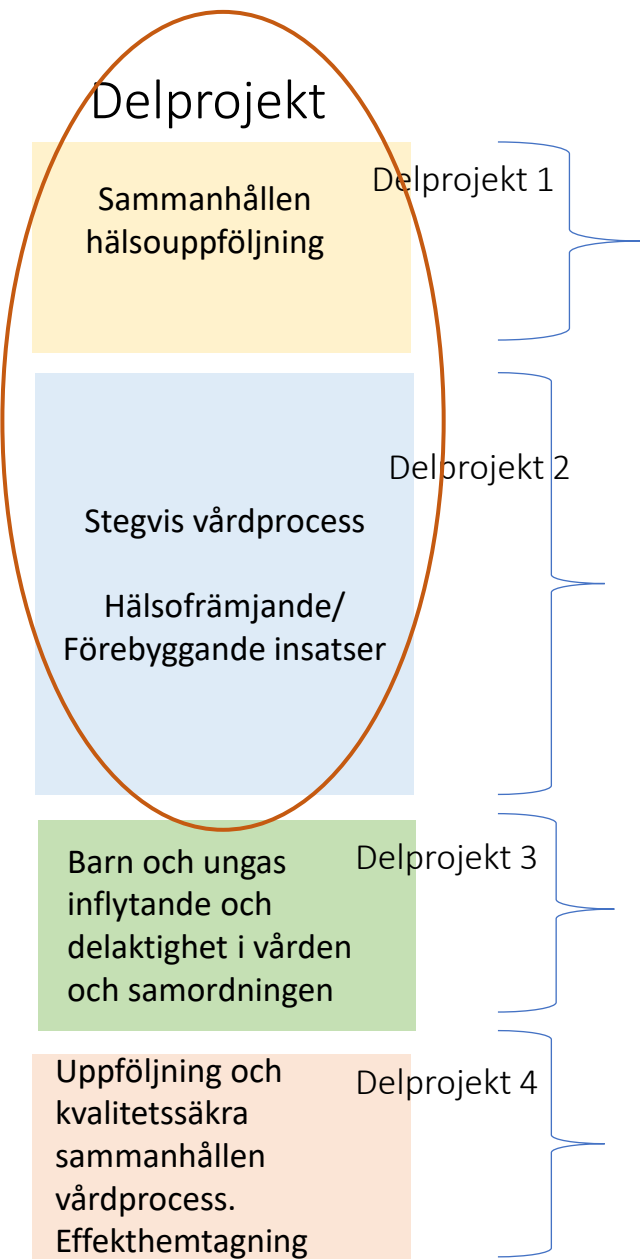
Övergripande målbild genomförande

Barn och unga 0-17 år med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser i VGR ska få en god och sammanhållen vårdprocess där insatser erbjuds stegvis utifrån behov, vilka leder till bästa möjliga hälsa och utveckling.

Delprojekt och kärnförslag

Kärnförslag med nära kopplade aktiviteter

- Tillgång till en sammanhållen hälsouppföljning som erbjuds under hela uppväxten (0-17 år)
 - Ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser
 - Primärvårdens uppdrag förtydligas och utvecklas
 - Kunskapshöjande insatser
 - Följa och utvärdera delprocessen
- Organisera vårdens insatser stegvis utifrån behov
 - Tillgång till tydliga regionala strukturer/arbetsätt för att möjliggöra tvärprofessionellt/tvärsektoriellt samarbete på enkelt sätt
 - Nära tillgång till rätt kompetens/profession i hela vårdprocessen
 - Primärvårdens uppdrag förtydligas och utvecklas
 - Ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbetet i vårdprocessen inom hälso- och sjukvården i samverkan med förskola/skola/elevhälsa
 - Kunskapshöjande insats
 - Följa och utvärdera delprocessen
- Ökat och tydligare sätt för målgruppen att vara delaktiga och ha inflytande på vårdprocessen och ha tillgång till information om densamma
 - Kunskapshöjande insatser
 - Följa och utvärdera delprocessen
- Uppföljning av sammanhållen vårdprocess, utfall barn och ungas hälsa och implementering av sammanhållen vårdprocess
 - ✓ Följa och utvärdera av respektive av delprojekt
 - ✓ Utvärdera effekt för barn och unga i sin helhet (erfarenheter av vårdprocess och hälsa)
 - ✓ Effekthemtagning

Övergripande aktiviteter i delprojekt 1 och 2 som leder till en omställning till nära vård

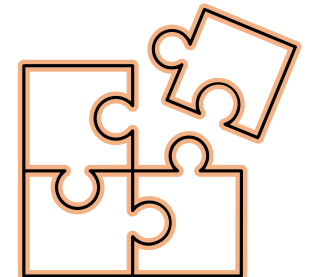
Ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser

Förtydliga och utveckla uppdrag för regionens primärvården

Ökad samverkan mellan regionens primärvård och specialiserad vård och inom den specialiserade vården

Tydliggöra uppdrag - gränssnitt och ansvarsfördelning

En ökad och förbättrad samverkan med kommuner och skolhuvudmän

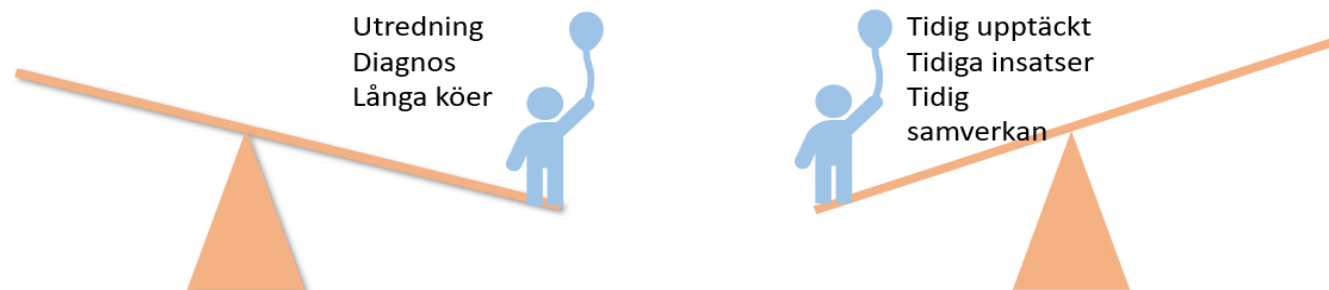
Ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser

Hälsofrämjande och förebyggande insatser – ett proaktivt förhållningssätt

- Ett hälsofrämjande förhållningssätt för att öka möjligheten att förbättra, öka kraft och egen kontroll över faktorer som påverkar hälsan.
- Tidig upptäck och tidiga insatser, då symtom och svårigheter visar sig – bygger på hälsouppföljning 0-17 år, insatser utifrån svårigheter och funktionsnivå redan innan diagnos.
- Tillgång till egenvård stärks.
- Organisera insatser mer framtungt än baktungt – samordna insatser i tidigt skede.
- Information och kommunikation som bidrar till en trygg, effektiv och sammanhållen vård.

Kunskapshöjande insatser

Uppdrag för regionens primärvård förtydligas och utvecklas

Vårdval vårdcentral

- Tydliggörs som "Första steget" i organisering av stegvisa insatser
- Vara del i en sammanhållen hälsouppföljning 0-17 år
- Fast vårdkontakt utifrån behov – del i patientkontrakt
- Se över uppdrag och tydliggöra samverkan

Ungas psykiska hälsa (UPH) (6 -17 år)

- Se över uppdrag och tydliggöra samverkan

Vårdval Rehab

- Se över uppdrag och tydliggöra samverkan

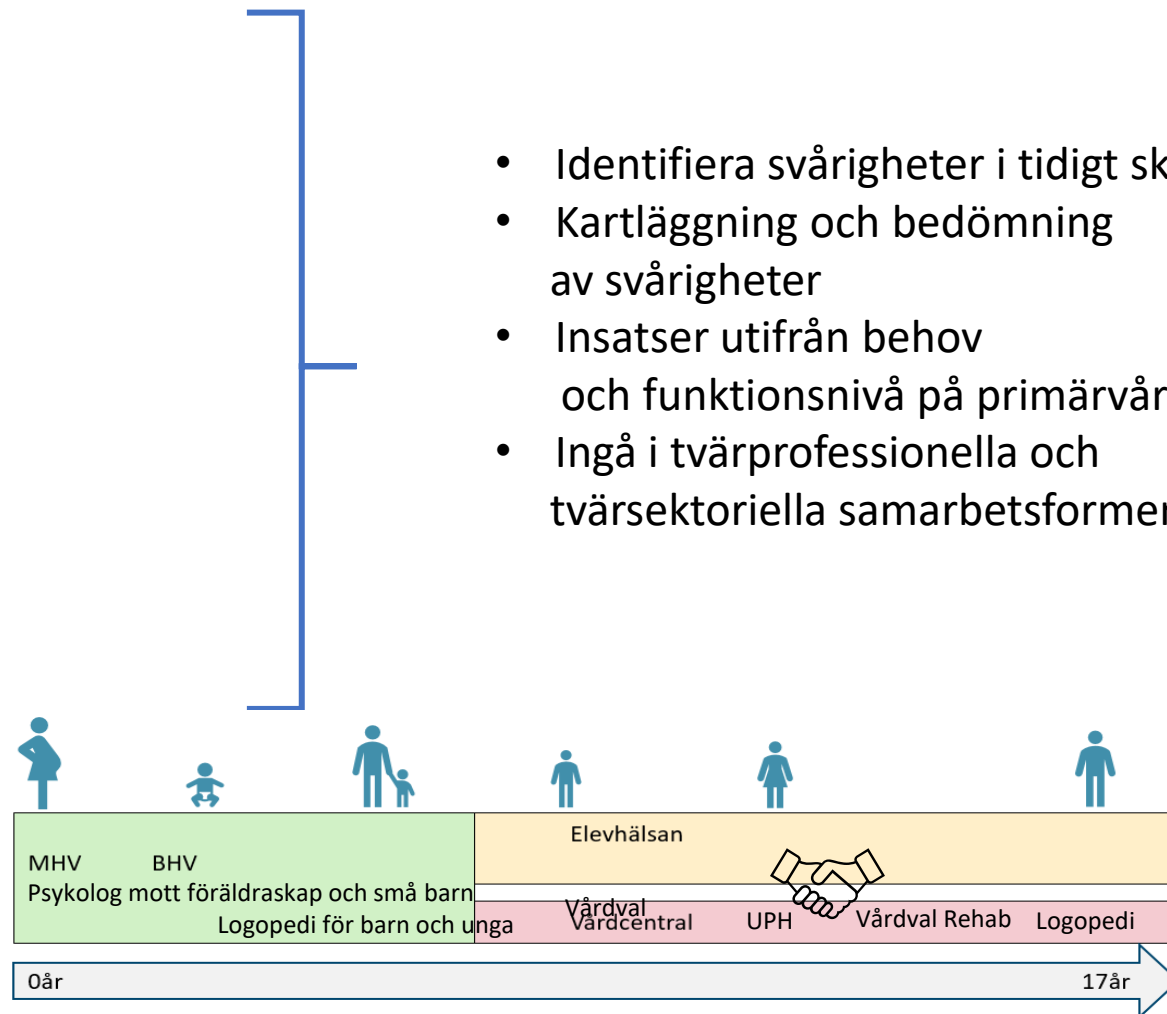
Psykolog mott föräldraskap och små barn (0-5/6 år)

- Nuvarande och ev utökat uppdrag – pågående utv projekt Första linjen Psykisk hälsa små barn

Logopedi barn och unga

- Se över uppdrag och tydliggöra samverkan

- Identifiera svårigheter i tidigt skede
- Kartläggning och bedömning av svårigheter
- Insatser utifrån behov och funktionsnivå på primärvårdsnivå
- Ingå i tvärprofessionella och tvärsektoriella samarbetsformer

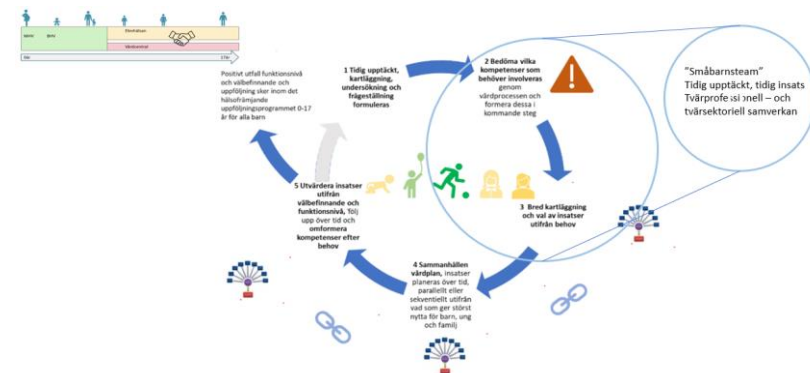
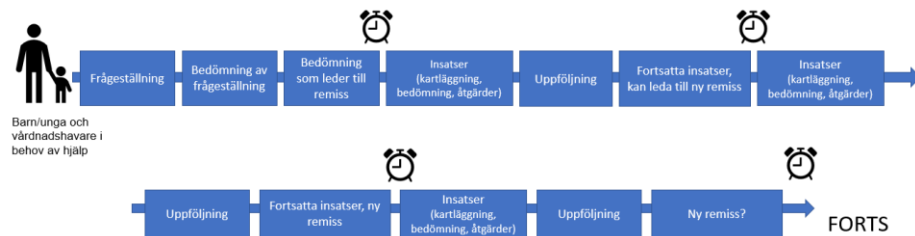

Ökad samverkan mellan regionens primärvård och specialiserad vård samt inom specialiserad vård

Tillgång till konsultation, sambedömning och samverkan inom och mellan vårdnivåer

- Regionens primärvård har nära tillgång till konsultation med specialistkompetens och att sambedömning/ teamsamverkan kan ske vad gäller kartläggning, bedömning av behov och vidare insatser (ex småbarnsteam).
- Samverkan inom den specialiserade vården tydliggörs då aktuellt med insatser inom fler verksamheter, vilket är vanligt förekommande hos målgruppen barn och unga under perioder under uppväxten.

Tydliggöra uppdrag-gränssnitt och ansvarsfördelning

Översyn och vid behov revidering av befintliga RMR och gränssnitt

- RMR avseende ADHD och autism samt andra för målgruppen barn och unga berörda RMR.
- ta fram RMR för språkstörning och intellektuell funktionsnedsättning vilka inte finns idag
- se över uppdrag och tydliggöra samverkan i uppdrag för UPH, Vårdval Vårdcentral och Vårdval Rehab
- se över befintliga gränssnitt mellan regionens primärvård, BUM, BUP och HAB och vuxenvård

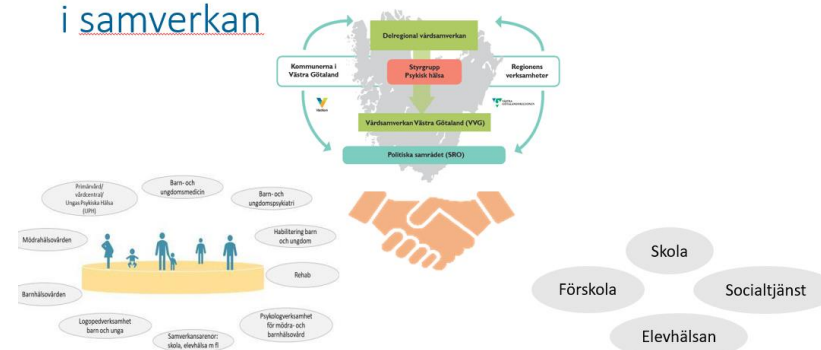
En ökad och förbättrad samverkan med kommuner och skolhuvudmän

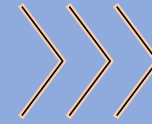
Initiera och svara upp på dialog med kommunerna och skolhuvudmän om möjligheter till en ökad samverkan kring målgruppen barn och unga

- Informera om och stämna av utvecklingen av en mer sammanhållen vårdprocess inom hälso- och sjukvården.
- Hur kan vi tillsammans bidra till bästa möjliga hälsa och utveckling för målgruppen barn och unga?
- Kan vi gemensamt ta fram målsättning och strategier i mötet med målgruppen barn, unga och deras vårdnadshavare?

A&O för barn och unga är region och kommun i samverkan

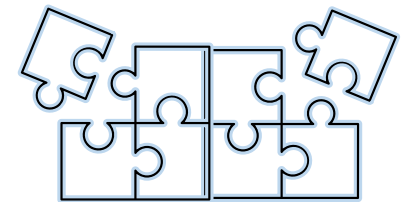

Beroenden av andra pågående arbeten

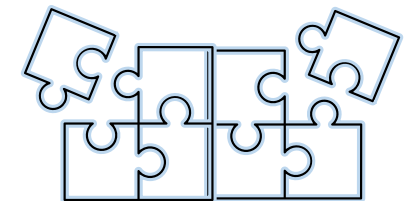
Regionala och lokala arbeten

- Tidig upptäckt, Tidig insats – utveckling av Småbarnsteam i VGR
- Första linjen psykisk hälsa barn 0-5år (barn aktuella inom BHV)
- Tillgänglighetsuppdrag BUP *En väg in*
- Logopedi barn och unga i VGR
- Öppen specialiserad vård BUM, samordning insatser BUM, BUP, Habilitering barn och unga
- Lokala SIM-projekt, forskning och utveckling
- Pilotprojekt inom RBU inom området
- Kraftsamling fullföljda studier
- Personcentrerat arbetssätt VGR
- Nära vård VGR
- Centrum för personcentrerad vård vid Göteborgs universitet (GPCC)

Nationella riktlinjer och arbeten

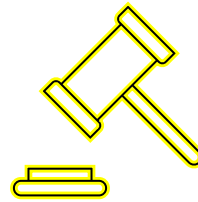
- Socialstyrelsens Nationella riktlinjer ADHD och autism för barn och vuxna
- Vård och insatsprogram (VIP) ADHD, NPO Psykisk hälsa, NAG ADHD
- Börja med barnen! Sammanhållen god och nära vård för barn och unga
- Förstudie Nationellt program för hälsouppföljning barn och unga klar – avvaktar regeringens svar och ev uppdrag för Socialstyrelsen
- Regeringens beslut om proposition med förslag som stärkt elevhälsa mm (Proposition 2021/22:162)
- Nära vård för barn och unga, SKR
- Socialstyrelsens kunskapsstöd
- m fl

Beslut Genomförandeplan HSS 20221207

Protokoll från hälso- och sjukvårdsstyrelsen, 2022-12-07

§ 356

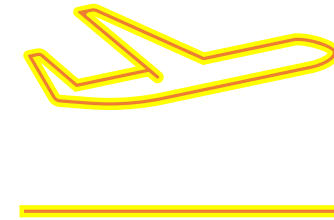
Återkoppling av genomförandeplan av sammanhållet vårdförlopp för barn och unga med misstanke om/eller med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser

Diarienummer HS 2019-00543

Beslut

1. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen godkänner redovisningen.
2. Uppdraget från hälso- och sjukvårdsstyrelsen den 23 september 2021, § 237, förklaras fullgjort.

61 (73)

Skickas till

- Kaarina Sundelin tf. hälso- och sjukvårdsdirektör
- Kristine Rygge, samordningsråd för primärvård
- Jörgen Månsson, primärvårdsrådet
- Peter Almgren, samordningsråd barns hälsa
- Niklas Segerdahl regionalt programområde barns hälsa
- Marie Carlsson, samordningsråd ~~barn- och ungdomspsykiatri~~
- Viveca Reimers, avdelningen för social hållbarhet
- Lise- Lotte Risö Bergerlind, kunskapsstöd psykisk hälsa för genomförande i samråd med utförarverksamheterna
- Karin Andersson Regionala Barnuppdraget för genomförande i samråd med utförarverksamheterna

Ställa om till ett mer sammanhållet system- hur gör vi bäst?

Stor enighet nationellt och internationellt om behovet av ett mer sammanhållet system

Många som söker lösningen

Nuvarande struktur och kultur spjärnar emot

Manipulerar systemet genom "work arounds"

Utredningen ger förslag, men har inte alla svar!

Bygga broar medan vi går.....

Gap kommer alltid att finnas men de ska vara så få och små som möjligt

På väg att ta fram en struktur, men former för genomförandet behöver ske tillsammans och integrerat.

